

2021. január 7. | 1. szám

hvg

790 Ft | Éves előfizetőknek: 635 Ft

26 esemény, ami
számít 2021-ben

Történészek
pozsonyi csatája

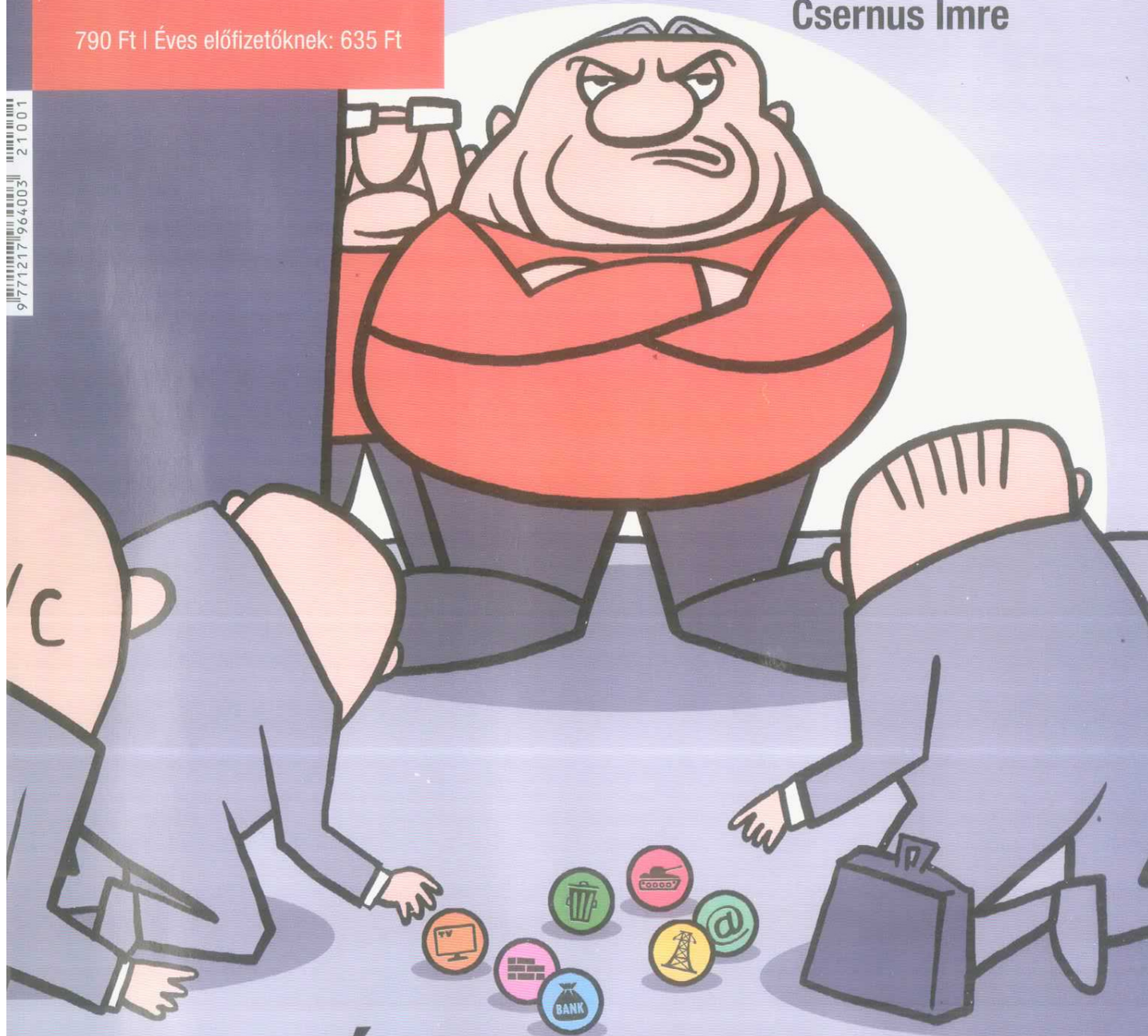
DK-pártpénzek:
Very Feri Special

Kinek (nem) járnak
a felújítási pénzek?

Vírus: elrontottuk
a hajrát, magyarok!

INTERJÚK

Ürge-Vorsatz Diána,
Csernus Imre

EIN TÁBOR, EINSTAND

10 év, 14 lenyúlt ágazat, zéró jogbiztonság

BANSZKI ISTVÁN

Kocsis Krisztián
 neurobiológus

„Messziről indultam, voltam nevelőszülőknél, a vér szerinti szüleimnél és olyan embereknél is, akikről azt sem tudtam, kicsodák” – mondja a 33 éves, pécsi születésű neurobiológus. Ötévesen az apja beadta állami gondozásba, majd egy csapásra megváltozott az élete, amikor pár hónap múlva egy kápolnásnyéki házaspár magához vette. „Attól kezdve biztos háttérrel nőtem fel” – meséli a szüleiéről. „Bár apuék szerint rendes gyerek voltam, én néha úgy éreztem, igencsak briganti vagyok, de apuék megtalálták a módját, hogy motiváljanak és vezessenek.” Az általános iskolában furulyázní, klarinétot tanul, az is felmerült, hogy konzervatóriumban folytassa a tanulmányait. Végül Pannonhalmán a Bencés Gimnáziumba járt. „Nem voltam kiváló tanuló, nem egy zseni agyát kaptam.” Ezzel párhuzamosan kezűdött, az ifjúsági bajnokságig vitte a sportágban. Érettségi után egy évet töltött a németországi meschedei bencés gimnáziumban, majd felvették a Szegei Tudományegyetem (SZTE) Természettudományi Karára, ahol neurobiológusként summa cum laude végzett. 2012 óta az SZTE Neuroológiai Klinikáján működő Neuroimaging Kutatócsoport tagja. Doktorjelöltként a téri figyelmi funkció MR-biomarkereinek kutatásával foglalkozik. Egyidejűleg az SZTE Radiológiai Klinikájának tudományos segédmunkatársa és kutatáskoordinátora. 2013-ban a Czinka Panna – Vidékfejlesztő Roma Fiatalok elnevezésű ösztöndíjprogram ösztöndíjasa lett, majd az annak folytatásaként megalapított Czinka Panna Népfőiskola tagja. A kutatás mellett „a közösségfejlesztésben, a felzárkóztatás- és kisebbségpolitikában szeretnék munkálkodni mind civil, mind kormányzati szinten”.

Orvostanhallgató párjával Szege-den él. Hobbija a mozgás, „a gitáron pöntyögés” és az olvasás.

■ **A kormány a családvédelemre hivatkozva átírta az örökbefogadási törvényt. Fő szabályként ezentűl csak házaspárok fogadhatnak örökbe, megbélyegezve ezzel az egyedülállókat, az élettársi viszonyban élöket, a meleg párokat. Mit gondol erről?**

Nagyon nagy kár, ha egyetlen gyerek is elesik az örökbefogadás lehetőségétől pusztán azért, mert például egyedülálló szeretné örökbe fogadni. Ha történetesen úgy alakult volna, hogy csak apu vagy anyu fogad örökbe, ugyanolyan jó helyre kerültem volna.

■ **Összekötő, kovászember szeretne lenni romák és nem romák között?**

Az életem jól példázza, hogy ha jó szándékú emberek jó időben kiemelnek egy gyereket a közegéből, mennyire meg tudja változtatni a lehetséges életútját. Agykutatóként olyan emberek vesznek körül, akiknél nem számít az ember származása. Ezzel együtt még ebben a közegben is kevés az olyan ember, aki nyíltan vállalni meri a cigányságát, pedig ez fontos lenne. Elkezdtem kidolgozni egy szakmai kollégium tervezetét, amely tömörítene a természet- és élettudományok területén dolgozó olyan szakembereket, akik értékékként vállalják, hogy kisebbséghez tartoznak.

■ **A mecseki putritól az állami gondozáson, örökbefogadáson át hogyan jutott el az agykutatásig? A gyerekkori traumák miatt akart beelátni az emberi agy működésébe?**

Gyerekejjel nem gondoltam, hogy traumáim lennének. Nagyon sok jó ember segítségével, támogatásán, vezetésén múltott, hogy neurobiológus lettem. A szüleimnek, az összes tanáromnak, az egyetemi professzoraimnak tartozom hálával és köszönettel, hogy formáltak.

■ **Az a gyerkőc, aki kábelt olvasztott, fát, élelmiszert lopott, akár jó eszű bűnözővé is válhatott volna.**

Akkor most nyilván nem beszélgetnék, mert nem is látszódnék. Amúgy is szeretek háttérben maradni, félénkebb alkat vagyok, nehezen nyílok meg. Akármilyen gyökértelenül indult is a létezésem, már van otthonom, van kikhez tartoznom, vannak gyökereim. A szüleim jó érzékkel meglátták, hogyan lehet engem motiválni, pályára állítani. Arra ösztönöztek, hogy természetessé váljon számomra a tanulás.

■ **Érezte, hogy romaként többszörösen kell bizonyítani, hogy kiérdemelje az elismerést?**

Elképesztően nyomaszt, ha valamiben hibázom. Ez érthető, hiszen a hiba általában valamiféle retorziót von magával, és az attól való félelmet lehetséges kirekesztésként élem meg. Ez nyilván gyerekkorból hozott tudattalan beidegződés.

■ **Volt ifjúsági kenubajnok, több hangszeren játszik. Csodabogárnak tartja a környezetét, amiért ilyen sokirányúak a képességei?**

Nem vettem észre. Istenadta ajándék az összes képesség, bár azok „foglalkoztatás” nélkül idővel kopnak. Ha most klarinétoznék, mindenki sírna, és nem a gyönyörűségtől, valószínűleg én is. A versenyszerű sporthoz már öregek az izületem. Mindenesetre tetszik az a felfogása az életnek, hogy törekedjünk polihisztorrá válni és annak maradni. Minden ember képes arra, hogy sokrétűen kiaknázza azt az irgalmatlan energiát, tudás- és felfedezésvágyat, ami benne rejlik. Szabadidőmben szeretek ácsmunkákat végezni, a kétkezi munka és a szellemi alkotás tökéletesen egyensúlyban tartanak. Meg aztán, ha kényszerűen más irányt venne az életem, elmennék akár ácsnak is.

■ **A származása miatt mikor érték utoljára atrocitások?**

Pár hónapja találtak meg a klinika előtti kisboltban, vélhetően az utóbbi időben nagyobbra nőtt szakáll és a bőrszín kombinációja miatt, mondván: fel ne robbantsam a helyiséget. Az ilyenekre nem szoktam reagálni, csak konfliktust generál érdemi kimenetel nélkül. Nem emlékszem, ki mondta, hogy a rasszizmus addig él, amíg küzdünk ellene. Nagy kérdés, hogy a kirekesztő, rasszista hozzáállású embereket miként lehet átformálni arra az egyszerű logikai menetre, hogy csak emberek legyünk egymás szemében.

■ **A kirekesztő ideológiák eredete nem foglalkoztatja az agyműködés kutatásában?**

Ez a pszichológia és a szociológia területe. Mindamellet nagyon érdekel, miként tud kialakulni végtelenül erős érzelmi indíttatás az emberekben a mások politikai vagy egyéb hovatartozása kapcsán. Emiatt vakon szeparálódunk, anélkül hogy tudnánk, igazából milyen ember a másik, hogyan bánik a környezetével és a szeretteivel.

■ **Van elképzelése arról, mivel lehetne megtörni azt a több száz éves hagyományt ebben az országban, hogy a feszültségeket a kisebbségeken szokás levezetni?**

Több generációra van szükség, hogy a berögzült ideológiák eltűnjenek. Ha rajtam múlna, kőkeményen belenyúlnék az oktatási rendszerbe, a legalsó szinttől kezdve. A környezetet nem tudjuk megváltoztatni, sem az embereket egy jobb világba helyezni, de a gyerekkori, fiatalkori gondolkodásmódot talán lehetne kedvező irányba formálni. Amíg társadalmi és rendszerszinten nem az az alapelv, hogy a másik is ugyanolyan ember, addig újratermelődik az a gondolatmenet, hogy ha egy cigány ember áll melletted a buszon, akkor mélyebbre kell tenni a pénztárcádat. ■ SZENTGYÖRGYI RITA